

NALEZENÉ VĚCI A ZVÍŘATA podle občanského zákoníku

Od 1. ledna 2014 je účinný nový občanský zákoník. Kromě jiných vlastnických práv, závazků a dalším právních skutečností, dotýkajících se života většiny občanů, upravuje občanský zákoník i postup v případě nalezených věcí a zvířat. Důležitá je především skutečnost, že podle nového občanského zákoníku je nálezce povinen vždy předpokládat, že nalezená věc není opuštěná a nemůže si jí proto bez právního důvodu přivlastnit. Neoprávněným přisvojením cizí věci nálezem by se nálezce mohl dopustit přestupku nebo i trestného činu „zatajení nálezu.“ Povinností nálezce je vrátit nalezenou věc vlastníkovu nebo tomu, kdo ji ztratil (*nálezce má právo na úhradu nutných nákladů a nálezné ve výši desetiny ceny nálezu a nelze-li cena určit, pak ve výši podle slušného uvážení*). Není-li taková osoba nálezci známa nebo není v jeho moci ji zjistit, pak věc odevzdá obci, na jejímž katastrálním území byla nalezena. Obdobně se postupuje i u domácích zvířat a zvířat ze zájmových chovů. Pro mnohé možná bude překvapením, že podle tohoto právního předpisu je vyloučeno, aby nalezenou věc nebo chované zvíře odevzdali na Policii ČR. Výjimkou jsou jen nalezené věci, které mohou souviset s trestnou činností a věci, u nichž postup nálezce upravuje zvláštní zákon (*např. zbraně, střelivo, munice, občanské průkazy, pasy, zbrojní průkazy apod.*).

Z uvedeného vyplývá, že pokud někdo nalezne věc nebo zvíře, které zjevně mělo vlastníka a není mu známo, kdo je ztratil nebo komu patří, odevzdá je obci, na jejímž území je našel. Obce většinou neprovozují nepřetržitou službu za účelem přebírání nalezených věcí a proto je nálezce povinen je obci předat sám nebo prostřednictvím jiné osoby, jakmile to okolnosti dovolí. Ve Vodňanech lze takové nalezené věci předat na městském úřadu a ve zvláštních případech i na městské policii, která je orgánem města. Městská policie je zařízena především pro příjem nalezených zvířat ze zájmových chovů – zejména psů. Protože chovatelé psů ve Vodňanech mají vyhláškou stanovenou povinnost psa staršího 6 měsíců označit elektronickým čipem, dochází pak k jeho navrácení velmi rychle. Město Vodňany však občanům služby městské policie neposkytuje nepřetržitě a proto je možno nalezená zvířata předat strážníkům jen v době, kdy to okolnosti dovolí.

Nový občanský zákoník zavedl právo nálezce, nabýt vlastnictví k nalezené věci v případě, že se o ni nikdo nepřihlásí a ani jiným způsobem nelze původního vlastníka nalézt. Vyjma zvířat ze zájmových chovů se tak může stát po 3 letech od vyhlášení informace o nálezu věci. V případě zvířat ze zájmového chovu však původní vlastník ztrácí vlastnické právo ke zvířeti již po 2 měsících od vyhlášení nálezu a občanský zákoník výslovně stanoví, že vlastnictví zvířete přejde na nálezce, pokud jej tento neodmítne nabýt. Zkrácením doby přechodu vlastnického práva na nového chovatele sledoval zákonodárce zejména zájem na vytvoření vhodných podmínek pro péči a ochranu nalezených zvířat. Práva nálezce nesmí být zkrácena a proto i z toho důvodu je potřeba, aby sám nálezce předal nalezenou věc organizaci, která je podle zákona povinna dále ve věci konat. Pokud se o nalezené zvíře ze zájmového chovu nikdo nepřihlásí a nálezce jej odmítne, pak jej obec nabídne k adopci a do doby, než se najde nový chovatel, zajišťuje vhodnou péči o psa s povinnostmi chovatele.

Na městskou policii se obracejí i nálezci handicapovaných volně žijících zvířat. Takovým zvířetem bývá většinou poraněný dravý pták, čáp, labuť apod. Ačkoliv je potravní řetězec volně žijících zvířat sám zárukou přijatelného řešení, soucit některým občanům velí poskytnout zvířeti pomoc v nouzi. Protože tak ale nemohou učinit sami, obracejí se na orgány veřejné správy. Strážníci MP Vodňany taková zvířata odvázejí do záchranné stanice Makov u Čížové, kde je jim poskytnuta odborná péče a dovoluje-li to jejich zdravotní stav po rekonvalescenci, jsou pak zvířata vypouštěna zpět do přírody.

Bc. Jan Sladký
vrchní strážník MP Vodňany